

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 5Co/200/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5116213223
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 09. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dagmar Cabadajová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2017:5116213223.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dagmar Cabadajovej a členov senátu JUDr. Miroslava Jamricha a JUDr. Gabriely Veselovej, v právnej veci žalobcu: Doc. Ing. D. B., PhD., nar. X.X.XXXX, trvale bytom U. E. XXX/XX, L. U. G., zastúpený Advokátska kancelária JUDr. Chlapík, s.r.o., Sládkovičova 13, Žilina, IČO: 47 232 072, proti žalovanému: Slovenská republika - Generálna prokuratúra SR, Štúrova 2, Bratislava, o zaplatenie 2.360,78 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Žilina č.k. 7C/131/2016-52 zo dňa 18.1.2017, takto

rozhodol:

Krajský súd rozsudok okresného súdu v časti výroku, ktorým súd žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 920,78 eur s 5,05 % úrokom z omeškania ročne od 31.8.2015 do zaplatenia a to do 3 dní po právoplatnosti tohto rozsudku, p o t v r d z u j e .

Rozsudok okresného súdu v časti výroku napadnutého odvolaním, ktorým súd žalobu vo zvyšku zamietol a o náhrade trov konania m e n í takto:

Žalovaný j e p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 1.440,- eur z 5,05 % úrokom z omeškania ročne od 31.8.2015 do zaplatenia a to do 3 dní po právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalobcovi p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie a náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd ako súd prvej inštancie žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 920,70 eur s 5,05 % úrokom z omeškania ročne od 31.8.2015 do zaplatenia a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Vo zvyšku súd žalobu zamietol. Žiadne zo strán nepriznal právo na náhradu trov konania.

V odôvodnení rozsudku uviedol, že žalobca sa domáhal voči žalovanému náhradu škody pôsobenej nezákonným rozhodnutím na tom skutkovom a právnom základe, že uznesením OR PZ Čadca pod sp.zn. ČVS: ORP-32/OVK-CA-2011 zo dňa 8.2.2011 bolo voči nemu začaté trestné stíhanie a súčasne mu bolo vznesené obvinenie pre prečin ohovárania podľa § 373 ods. 1,2 písm. c) Trestného zákona. Prokurátor Okresnej prokuratúry Žilina podal dňa 21.6.2011 pod č.k. 4Pv/68/11-8 podľa § 243 ods. 1 Trestného poriadku na žalobcu obžalobu pre vyššie uvedený prečin ohovárania. Okresný súd Žilina rozsudkom zo dňa 17.12.2014 č.k. 35T/55/2011 ho spod obžaloby oslobodil a ten istý deň rozsudok nadobudol právoplatnosť, nakoľko obžalovaný aj prokurátor sa po vyhlásení rozsudku vzdali odvolania. Vzhľadom na závažnosť obvinení a s tým súvisiace zachovanie práv jeho ako obvineného, v uvedenom

prípade splnomocnil k obhajobe a vykonávaniu úkonov v trestnom konaní spoločnosť Advokátska kancelária JUDr. Chlapík, s.r.o. V súvislosti s trestným konaním mu vznikla ujma (skutočná škoda) spočívajúca v nákladoch za zaplatené trovy obhajoby vo výške 920,78 eur a za vypracovanie znaleckého posudku vo výške 1.440,- eur.

Žalovaný žiadal návrh zamietnuť, nakoľko žalobu považoval za nedôvodnú. Nepopieral skutkové okolnosti ohľadom vznesenia obvinenia podania obžaloby a následného rozhodnutia súdu, ktorým žalobcu spod obžaloby oslobodil. Tvrdil, že právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom verejnej moci v zmysle čl. 46 ods. 3 Ústavy SR nie je však absolútnym, pretože v zmysle čl. 46 ods. 3 v spojení s čl. 51 ods. 1 Ústavy SR podlieha zákonným obmedzeniam upravujúcim predpoklady na jej uplatnenie. Predovšetkým poukázal na nález Ústavného súdu SR sp.zn. II. ÚS 163/2015 zo dňa 13.11.2013. Trval na tom, že uznesenie o vznesení obvinenia a následné podanie bolo zákonné a dôvodné, o čom svedčí aj fakt, že súd po preskúmaní obžaloby nerozhodol niektorým spôsobom podľa § 241 ods. 1 písm. a) - f) Trestného poriadku, ale sudca vo veci nariadil pojednávanie. Až po vykonanom dokazovaní došlo k oslobodeniu žalobcu spod obžaloby a to z dôvodu, že súd posúdil skutok ako priestupok.

Súd prvého stupňa aplikoval na skutkový stav zákon č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení zmien a doplnkov. Konštatoval, že skutkové okolnosti v prejednávanej veci neboli medzi sporovými stranami sporné. Medzi sporovými stranami bol sporný právny základ nároku žalobcu, vynaložené náklady na znalecký posudok a úkon obhajoby pre prevzatie, prípravu a prvú poradu s klientom.

Zo žaloby žalobcu je zrejmé, že uplatnený nárok odvodzoval od uznesenia o vznesení zo dňa 8.2.2011, označeného v žalobe, ktoré považoval za nezákonné.

Na základe vykonaného dokazovania mal súd za preukázané a medzi sporovými stranami ani nebolo sporné, že voči žalobcovi bolo dňa 8.2.2011 orgánom činným v trestnom konaní vznesené obvinenie pre prečin ohovárania.

Súd základ nároku žalobcu na náhradu škody posudzoval podľa § 1 písm. a), § 3 ods. 1 písm. a) zákona č. 514/2003 Z.z.

Predpokladom vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím je predovšetkým existencia nezákonného rozhodnutia, ktoré je v rozpore s objektívnym právom, ďalej existencia škody ako majetkovej ujmy vyjadriteľnej v peniazoch a príčinná súvislosť medzi škodou a nezákonným rozhodnutím. Zodpovednosť štátu (až na prípady hodné osobitného zreteľa) je podmienená využitím riadnych opravných prostriedkov smerujúcich proti nezákonnému rozhodnutiu. Vznik tejto zodpovednosti ďalej predpokladá, že sa nezákonné rozhodnutie zrušilo, teda zbavilo právoplatnosti.

Žalobca za skutok, ktorý mu bol kladený za vinu nebol právoplatne odsúdený, rozsudkom okresného súdu Žilina uvedenom v bode 9. bol oslobodený, pretože skutok nie je trestným činom.

K uplatneniu práva na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia v danej veci došlo na základe tej skutočnosti, že žalobca vo veci, pre ktorú mu bolo vznesené obvinenie, nebol právoplatne odsúdený.

Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím (vedením) trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsudzujúcim rozhodnutím trestného súdu je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu podľa Zákona č. 514/2003 Z. z.

Súdna judikatúra dôvodila, že zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu proti fyzickej osobe bola odčinená (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4MCdo 15/2009). Systematickým a logickým extenzívnym výkladom dospela k záveru, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Skutočnosť, že nedošlo k zrušeniu rozhodnutia, ktorým sa začína trestné stíhanie, na tom nič nemení. Podstata nároku na náhradu škody sa v tomto prípade neviaže na (ne)správnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní pri začatí trestného stíhania, ale na samotný výsledok trestného stíhania. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím (uznesením o vznesení obvinenia). Táto zásada bola vyjadrená už vo viacerých skorších rozhodnutiach, ktoré sa týkali náhrady škody spôsobenej štátnym orgánom v zmysle zákona č. 58/1969 Zb. Rozhodovanie súdov podľa tohto zákona sa ustálilo medzi iným na názore, že ten, proti komu bolo trestné stíhanie zastavené, alebo ten, kto bol oslobodený spod obžaloby, má podľa § 1 až § 4 zákona č. 58/1969 Zb. zásadne právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia (R 35/1991). Na to nadviazal záver, že ten, proti komu bolo trestné stíhanie zastavené, alebo ten, kto bol spod obžaloby oslobodený, má pri splnení ďalších zákonných predpokladov

zásadne právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia. Na podstate týchto právnych záverov, ku ktorým sa dospelo vo vzťahu k prípadom škôd vzniknutých za účinnosti zákona č. 58/1969 Zb., zotrúva súdna prax aj po prijatí zákona č. 514/2003 Z.z.

Súd nevidel žiadny racionálny dôvod pre odklon od vyššie uvedeného a preto postupoval pri meritórnem rozhodnutí v súlade s ním.

Ten proti ktorému bolo trestné stíhanie zastavené, alebo ktorý bol spod obžaloby oslobodený, má teda podľa ust. § 3 ods. 1 písm a) zák. č. 514/2003 Z.z. zásadne právo na náhradu škody, spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia. Pri uplatnení systematického výkladu § 3 ods. 1 písm a) zák. č. 514/2003 je možné dôjsť k záveru, že rovnaký význam (dôsledky) ako zrušenie právoplatného uznesenia o vznesení obvinenia pre jeho nezákonnosť, má aj zastavenie trestného stíhania a oslobodenie spod obžaloby, ak k nemu došlo z určitých dôvodov, a to v podstate preto, že predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným nebol potvrdený, čo bolo preukázané aj v danej veci.

V danej veci je nepochybné, že žalobca bol spod obžaloby oslobodený a došlo teda k splneniu zákonnej podmienky pre možnosť uplatnenia náhrady škody, z titulu nezákonného rozhodnutia. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti zákonnosti začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania.

Osoba, ktorá bola spod obžaloby oslobodená nesie materiálne dôsledky takéhoto rozhodnutia i keď sa ukázalo nesprávne. Je potrebné na ňu hľadieť ako na osobu nevinnú. Ak v súvislosti s rozhodnutím orgánu činného v trestnom konaní fyzická osoba vynaložila náklady (trovy konania) smerujúce k odstráneniu nežiaducich právnych dôsledkov štát zodpovedá za takto vzniknutú škodu, súčasťou týchto trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia a to bez ohľadu na skutočnosť, či v trestnom konaní bol obvinenému obhajca ustanovený alebo či si ho zvolil sám.

V danom prípade súd dospel k záveru, že žalobca si dôvodne zvolil obhajcu pre trestné konanie, v ktorom bol žalobca v konečnom dôsledku spod obžaloby oslobodený. V súvislosti s vydaním predmetného uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia teda v súvislosti s rozhodnutím orgánu činného v trestnom konaní žalobca vynaložil náklady na trovy obhajoby smerujúce k odstráneniu nežiaducich právnych dôsledkov na žalobcu. Práve vznesenie obvinenia bolo výlučnou príčinou vzniku trov späť s obhajobou. Preto štát zodpovedá za vznik škody, ktorej sa v danom prípade nemôže zbaviť. Škoda pozostáva z účelne vynaložených trov obhajoby, ktoré žalobca uhradil svojmu obhajcovi dňa 18.2.2015 na základe písomného vyúčtovania vo výške 920,78 eur, v ktorej obhajca presne špecifikoval jednotlivé úkony, pričom vychádzal z vyhl. č. 655/2004 Z.z., tieto vyčíslil v súlade s citovanou vyhláškou, v dôsledku čoho došlo k zmenšeniu jeho majetkového prospechu. Žalovaný nenamietal, že zvolený obhajca žalobcu v trestnom konaní zastupoval, nenamietal ani finančné vyčíslenie trov obhajoby, namietal však úkon právnej pomoci prevzatie, príprava, prvá porada s klientom. Námietku žalovaného týkajúcu sa úkonu prevzatie, príprava prvá porada s klientom súd vyhodnotil ako nedôvodnú, nakoľko bez prevzatia právneho zastúpenia a udelenia plnomocenstva by nemohol právny zástupca žalobcu v trestnom konaní zastupovať. Udelenie plnomocenstva v sebe obsahuje podľa vyhl. MS SR č. 655/2004 prevzatie a prípravu zastúpenia alebo obhajoby vrátane prvej porady s klientom, teda tento úkon bol účtovaný dôvodne. Škoda žalobcovi preukázateľne vznikla v súvislosti s vydaním nezákonného rozhodnutia, teda je tu daná príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody.

Na základe vyššie uvedených skutočností a vysloveného právneho názoru súd žalobe žalobcu v časti o zaplatenie 920,78 eur ako skutkovo a právne dôvodnej vyhovel.

Pokiaľ si žalobca uplatňoval náhradu škody spočívajúcu v úhrade nákladov za vypracovanie znaleckého posudku vo výške 1.440,- eur v tejto časti nepreukázal, že išlo o účelne vynaložené trovy v súvislosti s trestným konaním, ktoré bolo voči nemu vedené. Žalobca nepopieral tvrdenia žalovaného, že tento dôkaz trestný súd na hlavnom pojednávaní nevykonal, a to z dôvodu, že na hlavnom pojednávaní žalobca ani jeho obhajca netrvali na výsluchu znalca. V konaní nebolo sporné, že išlo o dôkaz, ktorý nebol použitý v trestnom konaní, znalecký posudok v trestnom konaní nebol oboznamovaný, znalec ktorý ho vypracoval nebol vypočutý. Znalecký posudok teda neprispel k výsledku trestného konania, keď na výsledok trestného konania nemal žiadny vplyv, nakoľko žalobca bol spod obžaloby oslobodený, z dôvodu, že skutok nie je trestným činom. Z uvedených dôvodov súd žalobu žalobcu v časti o zaplatenie 1.440,- eur zamietol.

V konaní bolo nesporné, že žalovaný žiadosť žalobcu o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody zo dňa 15.4.2015 oznámením listom zo dňa 25.8.2015, doručeným žalobcovi dňa 31.8.2015 odmietol. Dňom 31.8.2015 bol už žalovaný v zmysle ustanovenia § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 16 ods. 4 zák. č. 514/203 Z.z. v omeškaní s plnením nároku na náhradu škody vo výške 920,78 eur a žalobcovi vznikol nárok aj na zákonné úroky z omeškania za obdobie od 31.8.2015 do

zaplatenia vo výške 5,05 %, Výška úroku z omeškania zodpovedá ust. § 3 NV SR 97/1995 Z.z. Súd preto aj v časti úroku z omeškania zo sumy 920,78 eur žalobe ako dôvodnej vyhovel.

O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd podľa ustanovenia § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 2 CSP. Žalobca bol v konaní úspešný v rozsahu 39 % a neúspešný v rozsahu 61 %, čo predstavuje úspech žalovaného, pričom čistý úspech žalovaného predstavuje 22 %, súd však na strane žalovaného nezistil vznik žiadnych trov konania preto rozhodol tak, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania.

2. V zákonom stanovenej lehote proti rozsudku okresného súdu v časti výroku, ktorým súd vo zvyšku žalobu zamietol a v časti výroku o náhrade trov konania podal odvolanie žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Navrhoval odvolaciemu súd rozsudok okresného súdu v napadnutej časti zmeniť tak, že žalobnému návrhu vyhovie a zaviazže žalovaného na zaplatenie sumy 2.360,78 eur s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne od 31.08.2015 do zaplatenia a zároveň rozhodne, že žalobca má právo na náhradu trov konania vo výške 100 %. Vo svojom odvolaní poukazoval na to, že sa svojou žalobou domáhal náhrady škody, nakoľko mu vznikla majetková ujma spočívajúca v trovách obhajoby v trestnom konaní v preukázanej výške 920,78 eur a v nákladoch na vypracovanej znaleckého posudku č. 18/2011 vo výške 1.440,- eur. Odôvodnenie rozsudku okresného súdu týkajúce sa náhrady majetkovej ujmy spočívajúcej vo vypracovaní znaleckého považuje za nesprávne. Uviedol, že bol obvinený a trestne stíhaný pre prečin ohovárania podľa § 373 ods. 1,2 písm. c) Trestného zákona z dôvodu, že na zasadnutí valného zhromaždenia Pozemkového spoločenstva Urbariát Kysucké Nové Mesto uviedol voči JUDr. V. nevhodné vyjadrenia a nepravdivé údaje, čím naplnil skutkovú podstatu prečinu ohovárania. Dôkazom o takomto konaní bol aj zvukový záznam z priebehu valného zhromaždenia zabezpečeného vyšetrovateľom v trestnej veci. Tento zvukový záznam bol nekvalitný a nebolo možné z neho identifikovať, kto z prítomných približne 120 osôb použil výrazy naplňujúce ohováranie inej osoby. Keďže trval na tom že on nepoužil žiadne osočujúce vyjadrenia, požiadal Kriminalistický ústav v Bratislave o vykonanie zvukovej expertízy, z ktorej by bolo presne identifikované vyjadrenie žalobcu na valnom zhromaždení. Znalecký posudok vypracoval Ústav kriminalistiky a kriminológie Bratislava, znalec Ing. Miloš Lukovič pod č. 18/2011 zo dňa 11.07.2011. Zo znaleckého posudku vyplynulo, že na valnom zhromaždení sa nedopustil žiadnych výrokov kladených mu za vinu v trestnom konaní. Na pojednávaní súdu v trestnej veci sp.zn. 35T/55/2011 dňa 28.03.2014 navrhol k znaleckému posudku č. 18/2011 vypočúť znalca. Na predvolanie znalca k jeho vypočutiu na pojednávaní súdu znalec uviedol, že je dlhodobo práceneschopný v dôsledku závažného ochorenia, nemôže sa pojednávania zúčastniť a nie je známe, kedy sa jeho zdravotný stav zlepší. Keďže v priebehu súdneho konania boli už vykonané všetky ostatné dôkazy vzhľadom na zdravotný stav znalca s prihliadnutím k zásade hospodárnosti a uplynutej dĺžky trestného konania začatého dňa 08.02.2011. Netrval spolu s obhajcom na svojom pôvodnom návrhu na výsluch znalca, nakoľko v priebehu konania nebola a ani inak preukázaná vina obžalovaného. Súd oslobodil obžalovaného spod obžaloby z dôvodu, že skutok kvalifikovaný ako prečin ohovárania, nie je trestným činom. V tejto súvislosti poukázal na práva obvineného v zmysle § 34 Trestného poriadku, podľa ktorého má obvinený aj predkladať a obstarávať dôkazy slúžiace na jeho obhajobu. Na základné zásady trestného konania § 2 ods. 10 Trestného poriadku, podľa ktorého právo obstarat' dôkazy majú aj strany, orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasniť okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj svedčiace v prospech obvineného tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie. Ďalej poukázal na § 201 ods. 4 Trestného poriadku, podľa ktorého policajt zadovážuje dôkazy bez ohľadu na to, či svedčia v prospech alebo neprospech obvineného a je povinný vykonať ich v súlade so zákonom a včas. Ani jeden z orgánov činných v trestnom konaní takto nepostupoval, vyšetrovateľ zabezpečil ako dôkaz svedčiaci proti nemu zvukovú nahrávku z valného zhromaždenia, aj keď pre nekvalitu nahrávky nebolo možné s určitosťou označiť podľa nej páchatel'a. Napriek tomu vyšetrovateľ nepovažoval za potrebné vykonať v tomto smere ďalší dôkaz. Urobil tak on ako obžalovaný, ktorý od začiatku trestného stíhania popieral svoju vinu a ním zabezpečený dôkaz - znalecký posudok č. 18/11 jeho vinu potvrdil. Poznámene, že všetky náklady súvisiace s trestnou vecou prečinu ohovárania boli spôsobené nezákonným trestným stíhaním jeho osoby, ktorý namiesto povinnosti týchto orgánov zabezpečovať dôkazy svedčiace v prospech obvineného, bol nútený zabezpečiť dôkaz o svojej nevine znaleckým posudkom na svoje náklady. Konal tak v súlade so svojím zákonným právom na obhajobu v zmysle Trestného poriadku. Uviedol, že trestné stíhanie bolo začaté dňa 11.12.2011. Po podaní obžaloby sa v trestnej veci uskutočnilo deväť hlavných pojednávaní s vypočutím svedkov a vykonaním potrebných dôkazov, aby súd vôbec mohol vysloviť oslobodzujúci rozsudok.

3. Proti rozsudku okresného súdu v časti výroku, ktorým súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 920,78 eur s 5,05 % úrokom z omeškania ročne od 31.8.2015 do zaplatenia a to do 3

dní po právoplatnosti tohto rozsudku, podal odvolanie žalovaný. Navrhoval odvolaciemu súdu rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmeniť a žalobu zamietnuť. Podľa odvolateľa týmto rozsudkom bol porušený zákon, nakoľko konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Má za to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie neobstojí, nakoľko nárok uplatnený žalobcom, nemá oporu v zákone č. 514/2003 Z.z. z dôvodu absencie nezákonného rozhodnutia, ktoré by bolo právnym základom pre dôvodnosť uplatneného nároku. V danom prípade uznesenie o vznesení obvinenia nie je nezákonné, a teda ani titul náhrady škody nie je daný. Opätovne poukázal na nález Ústavného súdu SR II. ÚS 163/13, nález Ústavného súdu SR IV. ÚS 296/2014-33 zo dňa 6.5.2015 s tým, že k obdobným záverom dospel aj Európsky súd pre ľudské práva v Štrasburgu (sťažnosť č. 57404/08). V celom rozsahu odkázal na predchádzajúce vyjadrenia prezentované pred súdom prvej inštancie týkajúce sa nedôvodnosti nároku žalobcu uplatneného z tohto titulu - uznesenia o vznesení obvinenia. Tvrdil, že s argumentmi prezentovanými v týchto vyjadreniach vrátane záverečného návrhu žalovaného sa súd prvej inštancie dostatočne v rozsudku nevysporiadal, čo má za následok inú vadu konania, a teda aj nesprávne rozhodnutie vo veci. Závery súdu o tom, že uznesenie o vznesení obvinenia treba považovať za nezákonné z dôvodu, že žalobca bol spod obžaloby oslobodený, nemajú oporu v zákone. Zákon č. 514/2003 Z.z. vymedzuje striktné a jednoznačné, aké rozhodnutie možno považovať za nezákonné. Nezákonným rozhodnutím je iba právoplatné rozhodnutie, ktoré bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom, čo sa v danom prípade nestalo. V trestnej veci, od ktorej vedenia žalobca odvodzuje svoj nárok uplatnený v tomto konaní, možno jednoznačne vysloviť, že v čase uznesenia obvinenia žalobcovi nešlo o žiadny svojvoľný postup týchto orgánov, ale o jediný možný zákonný postup pre zistenie trestnoprávnej zodpovednosti vo vzťahu ku skutku, ktorý sa stal. Vznesenie obvinenia teda bolo jediné rozhodnutie, ktoré bolo v právnom štáte možné od orgánov činných v trestnom konaní, očakávať. Tvrdil, že v konaní nebola preukázaná prvá porada obhajcu s klientom. Advokátovi patrí odmena za ten úkon len v prípade, že je uskutočnený komplexne, tzn. aj v rámci prvej porady s klientom, v ktorej uskutočnenie žalobca nepreukázal. Poukázal na znenie ust. § 14 ods. 1 písm. a) vyhl. č. 655/2004 Z.z.

4. K odvolaniu žalobcu proti rozsudku okresného súdu podal písomné vyjadrenie žalovaný. Vo svojom vyjadrení uviedol, že zotrúva v celom rozsahu na argumentoch a skutočnostiach uvedených v podanom odvolaní.

5. K odvolaniu žalovaného proti rozsudku okresného súdu podal písomné vyjadrenie žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Vo svojom vyjadrení uviedol, že považuje rozhodnutie súdu prvého stupňa v časti, ktorou priznal žalobcovi nárok na náhradu istiny 920,78 eur spolu so zákonným úrokom za správny a ako uviedol v podanom odvolaní žalobca žiadal, aby súd vyhovel žalobnému návrhu aj v ostatnej časti spolu s priznaním trov konania a trov právneho zastúpenia. Vo svojom vyjadrení uviedol, že považuje rozhodnutie súdu za správne v časti týkajúcej sa priznania jeho nároku, vychádza zo správneho právneho posúdenia veci na základe vykonaného dokazovania. Súd sa stotožnil s názorom žalobcu a nevidel žiadny racionálny dôvod pre odklon o uvádzanej súdnej judikatúry s konštatovaním, že štát musí niesť za škodu, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu proti fyzickej osobe, bola odčinená. Súdna prax dospela k záveru, že pri posudzovaní nároku na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia, má rovnaké dôsledky, ako zrušenie tohto uznesenia pre nezákonnosť. Aj rozhodnutie o zastavení trestného stíhania a k nemu došlo, pretože sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným. Zodpovednosť štátu je daná ako objektívna, t.j. bez ohľadu na akékoľvek zavinenie, preto platí, že ústavnoprávny základ nároku jednotlivca na náhradu škody v prípade trestného stíhania, ktoré je skončené oslobodením, treba hľadať nielen v ust. čl. 46 ods. 3 Ústavy SR, ale vo všeobecnej rovine, predovšetkým v čl. 1 Ústavy SR, teda v princípoch materiálne právneho štátu. Štát musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktoré priamo zasiahli do základných práv jednotlivca. Na jednej strane je povinnosť orgánov činných v trestnom konaní vyšetrovať a stíhať páchanú strednú činnosť. Na druhej strane sa štát nemôže zbaviť zodpovednosti za postup týchto orgánov, ak sa ich postup ukáže ako mylný, zasahujúci do základných práv. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Argumentácia žalovaného judikátom nálezom Ústavného súdu SR sp.zn. II. ÚS 163/2013 v konaní neobstojí, nakoľko ide o úplne odlišný skutkový stav. Čo sa týka námietky žalovaného, že nebola preukázaná prvá porada obhajcu s klientom, k tomu uviedol, že doklad o vykonaní prvej porady s klientom je požadovaný v prípade, ak obhajca je

ustanovený súdom a na preukázanie úkonov vykonaných pri vyúčtovaní poskytnutých právnych služieb klientovi za účelom priznania trov obhajoby zo strany súdu ustanovenému obhajcovi. V prípade zvolenia obhajcu obvineným/obžalovaným je logickým predpokladom, že pri zvolení si obhajcu a následnom podpísaní plnomocenstva, obhajca absolvoval s klientom predtým prvú poradu, resp. oboznámil sa s vecou obvineného/obžalovaného.

6. Krajský súd ako súd funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenými subjektmi, ktorými sú strany konania v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP a bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario rozsudok súdu prvej inštancie v časti výroku napadnutého odvolaním žalovaným potvrdil z dôvodu jeho vecnej správnosti v súlade s ust. § 387 ods. 1,2 CSP. Rozsudok súdu prvej inštancie v časti výroku napadnutého odvolaním zo strany žalobcu zmenil v súlade s ust. § 388 CSP.

7. V zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

8. V zmysle ust. § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

9. V zmysle ust. § 387 ods. 3 CSP, odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

10. V zmysle ust. § 388 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

11. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia, prislúchajúceho spisového materiálu, vyhodnotení toho, čo uviedli v rámci odvolacieho konania strany konania, konštatuje, že súd prvej inštancie pokiaľ ide o časť žaloby žalobcu týkajúcu sa náhrady škody spočívajúcej v zaplatení trov obhajoby v priebehu trestného konania, ktorú náhradu škody aj súd prvej inštancie ohodnotil a priznal ako dôvodnú, v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci, vykonal dokazovanie, ktoré vyhodnotil v súlade s ust. § 191 a nasl. CSP a dospel k skutkovým a právnym záverom, s ktorými sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil, a preto s poukazom na cit. ust. § 387 ods. 2 CSP, keďže sa stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia v uvedenej časti, obmedzuje len na skonštatovanie správnosti jeho dôvodov. Odvolateľ - žalovaný k veci týkajúcej sa uvedenej časti neuviedol žiadne skutočnosti, s ktorými by sa súd prvej inštancie nevysporiadal a ktoré by boli spôsobilé inak vyhodnotiť skutkový stav a následne prijať právne závery. Keďže sa súd prvej inštancie v uvedenej časti vysporiadal so všetkými skutočnosťami, ktoré boli uvedené v podanom odvolaní a na ktoré poukazoval žalovaný aj v priebehu prvostupňového konania, odvolanie nepovažoval v uvedenej časti za dôvodné, a preto rozsudok v tejto časti potvrdil ako vecne správny.

12. Pre zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie v uvedenej časti odvolací súd uvádza nasledovné:

13. Nárok na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením, je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 Z.z. a posudzuje sa ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. V takomto prípade totiž nemožno lipnúť na formálnom zrušení (zмене) tvrdeného nezákonného rozhodnutia, ale je treba splnenie tejto podmienky vykladať expanzívne. Ak k takému rozhodnutiu došlo, pretože sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným, má rovnaké dôsledky, ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť. To znamená, že (zastavením trestného stíhania alebo oslobodením spod obžaloby) zanikajú účinky rozhodnutia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia a zrušenie takéhoto rozhodnutia sa zároveň z tohto dôvodu stáva bezpredmetným, nadbytočným. Výsledky trestného konania - zastavenie trestného stíhania alebo

oslobodenie od spod obžaloby - totiž ukazujú, že podozrenie zo spáchania trestného činu sa nepotvrdilo a vyšla tak najavo nezákonnosť rozhodnutia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia. Z uvedeného vyplýva záver, že ten, proti ktorému bolo trestné stíhanie zastavenie alebo ten, kto bol spod obžaloby oslobodený, má pri splnení zákonných predpokladov podľa citovaného zákona zásadne právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia (rozsudok NS SR z 28. jún 1993 sp.zn. 1Cdo/53/93, nález ÚS SR zo dňa 24. marca 2011 sp.zn. II. ÚS 25/2011-33).

14. Okresný súd žalobu žalobcu týkajúcu sa náhrady škody spočívajúcej v zaplatení znalečného za vyhotovený znalecký posudok, ktorý žalobca zabezpečil v priebehu trestného stíhania za účelom preukázania svojej neviny, zamietol. S právnym záverom súdu prvej inštancie spočívajúcom v nepreukázaní žalobcu, že by sa jednalo o účelne vynaložené trovy v súvislosti s trestným konaním, ktoré bolo voči nemu vedené, sa odvolací súd nestotožnil, a preto považoval odvolanie žalobcu v tejto časti rozhodnutia súdu prvej inštancie za dôvodné.

15. Vykonaným dokazovaním pred súdom prvej inštancie bolo preukázané, že žalobca v priebehu trestného stíhania od začiatku popieral svoju vinu, tvrdil, že sa uvedeného skutku v trestnom konaní nedopustil. V trestnom konaní bol zabezpečený dôkaz - zvuková nahrávka z valného zhromaždenia Urbariát, pozemkového spoločenstva Kysucké Nové Mesto, ktorý dôkaz bol nekvalitný a z ktorého nebolo možné presne identifikovať hlasy prítomných účastníkov valného zhromaždenia, ktorých bolo približne 120. Z uvedeného dôvodu žalobca v priebehu trestného stíhania zabezpečil znalecký posudok vypracovaný Ústavom kriminalistiky a kriminológie Bratislava, znalcom Ing. Milošom Lukovičom č. 18/2011 zo dňa 11.07.2011. Za vyhotovenie znaleckého posudku žalobca zaplatil znalečné vo výške 1.440,- eur, o čom svedčí príjmový pokladničný doklad k znaleckému posudku 18/2011 zo dňa 11.7.2011, vystavený Ing. Milošom Lukovičom. Uvedený znalecký posudok predložený žalobcom, v trestnom konaní obvineným, bol založený do spisového materiálu v trestnom konaní. Voči žalobcovi bola podaná obžaloba a bola vedená trestná vec pred okresným súdom pod sp.zn. 35T/55/2011, v ktorej veci žalobca ako obžalovaný, spolu so svojim obhajcom žiadali, aby v konaní bol vypočutý znalec na pojednávaní, ktorý sa ospravedlnil s tým, že sa pojednávania nemôže zúčastniť z dôvodu dlhodobej práceneschopnosti v dôsledku závažného ochorenia. Neskôr žalobca ako obžalovaný spolu so svojim obhajcom od uvedeného dôkazu vykonať ho na hlavnom pojednávaní upustili z dôvodu, že v priebehu trestného konania nebola preukázaná vina obžalovaného

16. V zmysle ust. § 34 Trestného poriadku, má obvinený právo ukladať a obstarávať dôkazy slúžiace na jeho obhajobu. V zmysle zásad Trestného poriadku § 2 ods. 10 majú právo obstarat' dôkazy strany konania.

17. Zákon č. 514/2003 Z.z. bližšie nedefinuje pojem škody a neupravuje jej rozsah a z toho dôvodu je treba aplikovať ustanovenia všeobecnej úpravy, t.j. ust. § 442 OZ. Citovaný zákon nevysvetľuje ani vzťah príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a škodou. V právnej teórii sa týmto vzťahom označuje priama väzba javov (objektívnych súvislostí), v rámci ktorého jeden jav (príčina) vyvoláva druhý jav (následok). O vzťah príčinnej súvislosti (kauzálny nexus) ide, ak je medzi nezákonným rozhodnutím, resp. nesprávnym úradným postupom a škodou vzťah príčiny a následku. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastáva. Otázka príčinnej súvislosti nie je otázkou právnou, ide o skutkovú otázku. Právnym posúdením je vymedzenie, ako má byť zisťovaná príčinná súvislosť medzi ujmom ako následkom a skutočnosťou ako príčinou tejto ujmy. Pre posúdenie vzniku zodpovednosti za škodu má preto zásadný význam otázka, v čom konkrétne spočíva škoda, t.j. majetková ujma, za ktorú je náhrada požadovaná. Práve vo vzťahu medzi konkrétnou ujmom poškodeného, pokiaľ vznikla a konkrétnym konaním škodcu, ak je protiprávne, sa zisťuje príčinná súvislosť, t.j. kauzálny nexus. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba škodu izolovať od všeobecných súvislostí a skúmať, ktorá príčina ju vyvolala. Pritom nie je rozhodujúce časové hľadisko, ale vecná súvislosť príčiny a následku; časová súvislosť ale napomáha pri posudzovaní vecnej súvislosti (R 21/1992). V postupnom slede javov je každá príčina niečím vyvolaná (sama je následkom niečoho) a každý ňou spôsobený následok sa stáva príčinou ďalšieho javu. Zodpovednosť však nemožno robiť závislou na neobmedzenej kauzalite. Atribútom príčinnej súvislosti je totiž priamo spôsobenia príčiny a následok, pri ktorej príčina priamo bezprostredne predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný neprerušený, nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich

do úvahy ako priama príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu (rozhodnutie NS SR zo dňa 7. júna 2017 č.k. 7Cdo/208/2016).

18. Z vykonaného dokazovania pred súdom prvej inštancie zo sledu relevantných skutočností vyplývajúcich zo zisteného skutkového stavu podľa názoru odvolacieho súdu možno dospieť k záveru, že bola preukázaná priama vecná súvislosť príčiny a následku, t.j. začatia trestného stíhania, v dôsledku ktorého žalobca ako obvinený v trestnom konaní zabezpečoval dôkaz na preukázanie svojej nevinu, na predloženie ktorého mal právo na základe vyššie citovaného zákonného ustanovenia. Zabezpečenie uvedeného dôkazu, za ktorý žalobca zaplatil znalečné, súviselo s trestným stíhaním, a preto odvolací súd má za to, že vznikla žalobcovi a v tejto súvislosti škoda, na zaplatenie ktorej má nárok.

19. Keďže v predmetnej veci nebolo potrebné vykonávať ďalšie dôkazy na pojednávaní, odvolací súd rozhodol bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario a rozsudok v tejto časti zmenil tak, že žalobe žalobcu aj v tejto časti vyhovel.

20. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

21. Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd aplikoval ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP, v zmysle ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. V predmetnom odvolacom konaní mala plný úspech strana žalobcu, preto odvolací súd priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie a náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník v súlade s ust. § 262 ods. 2 CSP.

22. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e j e** prípustné.

Poučenie o dovolaní: Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 Civilného sporového poriadku, v ďalšom texte už len „CSP“)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 Civilného mimosporového poriadku, v ďalšom texte už len „CMP“).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 Ods. 1 C. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)